

Az ösztöndíjprogram után megerősödött bennem, hogy a könyvtáros szakma a Kárpát-medencében továbbra is együttműködésekre, tudásmegosztásra és közösségépítésre épül. A bejárt intézmények sokszínűsége megmutatta, hogy a határon átnyúló kapcsolatoknak egyre nagyobb szerepe lesz: közös programok, olvasásnépszerűsítő kezdeményezések, szakmai műhelyek és egymást segítő szolgáltatásfejlesztések formájában. Úgy látom, a jövő könyvtára akkor lesz igazán élő, ha a térség intézményei egymás jó gyakorlataiból merítenek, ugyanúgy, ahogy mi is inspirálódunk a bennünket vendégül látó könyvtáraktól. A program során leginkább a gyakorlati szakmai készségeim fejlődtek. Mélyebb rálátást kaptam a katalogizálás, a digitalizálás és a restaurálás módszertanára, folyamataira. Erősödtek a gyermekrészlegben hasznosítható kompetenciáim is: új programötleteket, olvasásnépszerűsítő játékokat és a fiatalok megszólításához szükséges technikákat sajátítottam el. A program a saját szakmai identitásomat is erősítette. E tapasztalatokat szeretném beépíteni saját könyvtáram mindennapjaiba: új programok indításával, a gyerekekkel való munka gazdagításával, valamint azzal, hogy tudatosabban kapcsolódom más könyvtárakhoz. Hiszem, hogy a szakma ereje a hálózatosságban és a nyitottságban rejlik, és ezt a szemléletet kívánom továbbvinni.

Kovács Evelin

Katona József Könyvtár, Kecskemét

Könyvtárosnak lenni nem csupán egy szakma, hanem egy szívvel-lélekkel végzendő hivatás. A programban való részvétel sokat adott nekem úgy szakmailag, mint emberileg. Mindaz, amit a két hét alatt megtapasztalhattam a jövőbeli munkám hasznára válik, hisz remek megoldásokkal, ötletekkel gazdagodtam úgy a muzeális dokumentumok gondozása, mint a könyvtárhazználókkal való kommunikáció terén, ugyanakkor nagyszerű lehetőségekről értesültem. Bízom abban, hogy az itt kötött kapcsolatok hosszútávú együttműködések eredményeznek a közös fejlődés érdekében. Megtanultam, hogy jöhetünk bármilyen típusú könyvtárból, nyilvános, egyetemi vagy szakkönyvtár, körbevehet bármilyen határ, a könyvtár és annak szeretete összeköt minket.

Gencsi Eszter

Iuliu Hatieganu Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem, Valeriu Bologa Könyvtár, Kolozsvár

Az ösztöndíjprogramban való részvétel után hogyan látja a könyvtáros szakma jövőjét a Kárpát-medencében, különös tekintettel a határon átnyúló együttműködésekre? Milyen szakmai készségeket és kompetenciákat fejlesztett leginkább az ösztöndíj során, és hogyan tervezné ezeket a jövőbeni munkájában hasznosítani?

Összeállította:

**SZÜTS ETELE,
SZEIFER CSABA**

A pályázat kapcsán rengeteg programon és programfajtan vettem részt, ami nem csak inspiráló volt, de egy más belátást is adott számomra, hogy tudnám megvalósítani azokat az ötleteket, amiket megterveztem, de nem szántam el magam, hogy megvalósítsam bizonyos okokból. Azoknak a programoknak örültem legjobban, amelyekben szükséges volt az együttműködés, az ötletcseré és a megbeszélés/felvilágosítás. Az Országgyűlési Könyvtárban betekintést kaptunk munkájukba, és el tudtunk mélyülni a szakmai dolgokban. Nagyon értékeltem, hogy részt vettünk egy irodalomterápiás foglalkozáson is. Ez a program számomra bizonyítja, hogy a könyvtáros valóban őrző: a múlt értékeinek vigyázója és a jövő kapuinak megnyitója. Számomra a legmeghatározóbb élmény a Ceglédi Városi Könyvtár marad. Nagyon ritka az az intézmény, ahol ilyen hihetetlen elhivatottsággal rendelkeznek a könyvtárosok. Ahol érzed azt, hogy mindenki egy irányban húz, mindenkinek egy és ugyanaz a célja, az ember „megmentése” a szövegek és a kultúra segítségével. Nagy lendületet, és sok jó ötletet sikerült begyűjtsek Cegléden. Lenyűgöző az ifjúsági könyvtáros és a munkája is.

Toma Brigitta Mária

Szatmár Megyei Könyvtár, Szatmárnémeti

Az ösztöndíjprogram tapasztalatai azt erősítették meg bennem, hogy a könyvtárosok a Kárpát-medencében egy olyan szakmai közösség, akik nem pusztán a kultúra iránt elkötelezettek, hanem egymás iránt is, értem ez alatt például az önzetlen tudásátadást, amit megtapasztalhattunk a két hét során. Tanulságos számomra az volt, hogy a könyvtár ma már nem csupán információs tér, hanem fontos társadalmi szerepe is van, ahol a közösségi élmények, a kreatív megoldások és az olvasókhöz való viszony minősége akár ugyanolyan súlyú tényező lehet, mint maga a gyűjtemény. Ezt különösen jól mutatta meg a kecskeméti könyvtár: a rugalmasan alakítható olvasói terek, a beszélgető kuckó vagy a szabadulószo- ba nem egyszerűen jó gyakorlatok, hanem a könyvtár élménnyé és helyszínné válásának példái, amelyekhez a használók érzelmileg is kötődhetnek. A ceglédi tinivilág szintén nagyon jó példa erre: a fiatalok megszólítása akkor működik, ha a könyvtár képes nyelvet és teret váltani. A jövőbeni pályázókat pedig csak bátorítani tudom a részvételre, minden tekintetben maradandó élmény!

Bartucz Virág

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár,
Budapest

Az ilyen programok találkozási pontot nyújtanak, ahol szakmai ismeretségek alakulnak ki, valamint egymástól és a meglátogatott intézményektől sokat tanulhatnak a résztvevő könyvtárosok. A határokon átvélő kapcsolati háló a szakmán belüli összetartás elősegítésére és az előre vivő együttműködések táptalajául is szolgálhat.

Amikor könyvtárszakra jártam (2011 és 2014 között) azt mondták nekünk, már a '80-as években temették a könyvtáros szakmát. Ez ma is megmosolyogtat, hiszen amíg ilyen lelkes fiatal kollégák dolgoznak határon innen és túl, egy darabig még biztosan nem kell kongatni a vészharangot. Számomra a program elsődleges hozománya a szakmai identitásom újbóli megszilárdítása volt. Ezen felül olvasószolgálati könyvtárosként úgy érzem, ötleteket kaptam a mindennapi munkám hatékonyságának növeléséhez. Valamint olyan szolgáltatásokkal is megismerkedtem, amelynek hála el tudom igazítani az olvasót a megfelelő könyvtárakba, ha nem tudok neki helyben segíteni. Mivel szakkönyvtárban dolgozom, nem mindent tudok átültetni a gyakorlatba, viszont jó volt látni, mennyi proaktív, innovációval teli könyvtár létezik, melyekre méltán büszkék az ott dolgozó kollégák.

Juhász István

Országos Idegennyelvű Könyvtár,
Budapest

Az ösztöndíjprogramban való részvétel megerősítette bennem, hogy a könyvtáros szakma jövője a Kárpát-medencében elsősorban az együttműködésre, a közösségépítésre és a kulturális értékek megőrzésére épül. A határon átnyúló kapcsolatok által különböző régiók könyvtárosai dolgozhatnak közösen a helyi hagyományok, gyűjtemények és olvasáskultúra ápolásán. Úgy látom, hogy a szakma jövője az emberi kapcsolatokon, a tudásmegosztáson és a közös értékek bemutatásán alapul. Az ösztöndíj során leginkább a szakmai együttműködés, a projekttervezés és a közösségi programok szervezéséhez szükséges készségeim fejlődtek. Megtanultam hatékonyabban kommunikálni, csapatban gondolkodni. A jövőben szeretném ezeket a tapasztalatokat a helyi és határon túli könyvtárak közötti kapcsolatok erősítésében, valamint olyan programok megvalósításában kamatoztatni, amelyek elősegítik a közös kulturális identitás és a könyvtári hálózatok fejlődését.

Popovics Nikolett

Beregsomi Községi Könyvtár

Az ösztöndíjprogram időtartama alatt a minőség, és az alázattal végzett munka élménye volt számomra a meghatározó. Ugyanazt a szakmai és emberi minőséget tapasztaltam minden könyvtárban, és ez megerősített abbéli meggyőződésemben, hogy a minőség feltétele elsősorban a jellem és a tudás, és csak utána következnek a külső körülmények. Azt is láttam, hogy kiváló együttműködések jöhetnek létre a Kárpát-medencei könyvtárak között. Egészen biztos vagyok benne, hogy a Teleki Téka részéről erre van igény és hajlandóság, amit a már meglévő kapcsolatok és együttműködések is tanúsítanak.

Számos hasznos gyakorlatot láttam a könyvtárlátogatások során. Láthattam a gyakorlatban, hogy hogyan lehet nagyon erős könyvtári hagyományt teremteni, illetve azt is, hogy történelmi jelentőségű, patinás intézményként hogyan lehet a minőséget megtartva korszerűvé válni. Elsősorban ezen szeretnék dolgozni itthon: Teleki Sámuel könyvtáralapító szándékaival összhangban megújítani a könyvtári és múzeumi lehetőségeinket. Közösségépítés terén is kiváló példákat láttam, amelyeket itthon is megvalósíthatónak gondolok.

Hálás vagyok a lehetőségért, és biztosíthatom Önöket afelől, hogy a Teleki Téka jelentkezni fog ötletcsere és szakmai kérdések kapcsán!

Imre Eszter

Teleki-Bolyai Könyvtár,
Marosvásárhely

A program tapasztalatai megerősítettek abban, hogy a könyvtárosi hivatás a Kárpát-medencében nem pusztán szakma, hanem küldetés is: múlt és jövő, tudás és közösség összekapcsol(ód)ása. A határon átnyúló együttműködésekben látom a jövő kulcsát, hiszen ezek révén kézzelfoghatóvá válik az összetartozás érzése, sőt egy valódi, folyamatos tudás- és tapasztalatcsere is létrejöhet. Az anyaországi képzések lehetővé teszik a határon túli könyvtárosoknak a legújabb innovációk és szakmai kezdeményezések megismerését, a felzárkózást. Tapasztalatcserevel olyan technikákat és módszereket oszthatnak meg egymással, amelyekkel több ember vonzható be a könyvtárba, és a munka hatékonyabbá, a szolgáltatások korszerűbbé tehetőek. Az ösztöndíjprogram során elsősorban három területen érzékeltem fejlődést: a szakmai nyitottságban, az együttműködési készségben és a stratégiai gondolkodásban. A különböző típusú könyvtárak és gyűjtemények megismerése rávilágított arra, hogy a könyvtárak ma már nem kizárólag a dokumentumok őrzésének és feldolgozásának terei, hanem sokkal inkább komplex szolgáltatói és közösségi (tudás)központok. A megszerzett kompetenciák nemcsak a szakmai mindennapokat teszik gazdagabbá, hanem egy olyan értékrendet is megerősítenek, amelyben a hivatás a közösség szolgálatának és kulturális örökségünk továbbadásának felelősségteljes küldetésekként jelenik meg.

Homonaji-Szalai Andrea

Szabadkai Városi Könyvtár

Molnár Henrietta-Orsolya

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marosvásárhely

Nekem, mint erdélyi könyvtárosnak, újdonság volt azt látni, miként működtetik a könyvtárakat egyes kollégák közösségi térként. A hagyományosan ismert könyvtáros fogalma mára egy szerteágazó munkakörre nőtte ki magát, ha arra gondolunk, hogy egyre többen foglalkoznak rendezvényszervezéssel könyvtáron belül. Külön csodálatra méltó volt azt is megtapasztalni, hogy még a világlámpa ideje alatt is sikerült az olvasói igényeket kielégíteni. A Kárpát-medencében a könyvtárosi szakma jövőjét a jó kapcsolatok építésében látom, különösen a határokon átnyúlva, hogy legyen honnan ihletet meríteni, ötletekkel gazdagodni, hogy lépést tudjunk tartani a fejlődő világgal, és ezáltal az olvasói igényekkel. A Budapesten eltöltött két hét alatt alkalmam volt elsajátítani olyan módszereket, amelyek az olvasókat esetleg "becsábítják" a könyvtárba, és ha azt az érzést keltjük bennük, hogy jó hozzánk bejönni, levesznek a polcra egy könyvet, beleolvasnak, s talán kölcsönözni is előszeretettel fognak – főleg, ha még szimbolikus jutalomban is részesülnek. Hazatérve úgy éreztem, nagyon sokat tanultam, tapasztaltam, mind szakmailag, mind emberileg; lelkesen, megújult erővel tudtam visszatérni az olvasóinkhoz.

A könyvtáros szakma a 21. században hatalmas változások előtt áll. Az utolsó évtizedben az emberek elvárásai, igényei is megváltoztak, amelyekhez nekünk, könyvtárosoknak is igazodnunk kell. Kiemelt céljaink: a fiatalokat megtanítani a könyvtárak, a könyv szeretetére, szolgáltatásaink hatékony felhasználására; átformálni a könyvtárról alkotott régimódi nézeteket; segíteni az idősnek megtalálni a helyüket a digitális világban; miközben igyekszünk minél több tudást, helytörténeti ismeretet becsempészni a foglalkozásokba. A Kárpát-medencei könyvtárosok együttműködésének ápolása több szempontból is kulcsfontosságú. Minden könyvtárnak megvan a maga sajátossága, s a jógyakorlatokat, ötleteket a kapcsolatok által könnyen „elcsenhetjük” egymástól. A kölcsönös segítségnyújtásnak nem elsősorban az állománybővítés a célja, hanem a külföldi magyarok kulturális támogatása is, hiszen anyanyelvünk és magyarságunk megőrzésében a könyvtárak kulcsfontosságú szerepet töltenek be. „A megszerzett tudás csak akkor válik valódi tudássá, ha képes vagy rá, hogy közöld másokkal.” Geert Kimpfen író idézete is kiválóan kifejezi, hogy a könyvtárak feladata nemcsak a tudás megszerzése, birtoklása, hanem elengedhetetlen annak közlése, továbbadása. Mivel rohanó, modern, digitális korban élünk, ezért szükséges a tudást más formában át-, ill. előadni, legyen az épp egy interaktív játék, társasjáték, szabadulószober vagy épp egy puzzle.

Gabriela Szenczióvá

Szinnyei József Könyvtár,
Komárom, Szlovákia

Nagy megtiszteltetés volt a „Könyvtár, ami összeköt” ösztöndíjprogramban részt venni, mint az Országgyűlési Könyvtár delegáltja. Felemelő élmény volt megismerni a határon túli fiatal könyvtárosok képviselőit. Sokat jelentett számomra, hogy betekintést nyerhettem a többi ösztöndíjas kolléga intézményének működésébe is. A megismerés folyamatában sokat segített az egymás közötti eszmecsere, akár a rövid beszámoló olvasásakor, akár a külső helyszínek látogatása során. Jó látni, hogy van fiatal reprezentációja a könyvtárosi szakmának a külföldi könyvtárakban is, akik lelkesen és kreatívan állnak hozzá a számukra kijelölt feladatokhoz. A különböző intézmények látogatása során is azt figyelhettem meg, hogy a kollégák igyekeztek megismerni a helyi sajátosságokat, majd saját intézményükhöz mérték azokat. Örömmel tölt el, hogy mennyi új, pozitív dolgot tud ez a program mindenkinek adni, amit hazavihet és kamatoztathat a saját munkájában, életében. Legyen ez akár egy szabadulószober programterv vagy a digitalizációs lehetőségek kibővítése. Az információátadás mellett természetesen a kapcsolatépítés is fontos szerepet töltött be ez alatt a két hét alatt. Mindenki elérhetőséget cserélt, amelynek köszönhetően kisegíthettük egymást tudnivalókkal a program során, de azt követően is, hogy mindenki hazatért. A „Könyvtár, ami összeköt” során kialakított kapcsolatok igazából a legfontosabb alkotóelemei a programsorozatnak. Amik megmaradnak, megerősödnek későbbi találkozások során.

Fehér Anna Orsolya

Országgyűlési Könyvtár,
Budapest

A „Könyvtár, ami összeköt” 2025-ös programján való részvétel számomra újszerű élmény volt, már csak azért is, mert a könyvtárosi oldalról a könyvtárak világa is újszerű környezet számomra. Ahogyan az általam összeállított pályázati anyagban is leírtam, a Székelyudvarhelyi Városi Könyvtárnak nagyon sokat jelentenek a testvérkönyvtári kapcsolatai, mind kapcsolatrendszerét, mind kulturális irányítóját tekintve. A program során volt szerencsém belelátni e (testvérkönyvtári) kapcsolatok igazi jelentésébe, és abba, hogy milyen megtisztelő ez a társaság, amelybe intézményünk tartozik. Azt hiszem, hogy amit társaimmal megtapasztalhattunk a program során: amíg az a lelkesedés, megújulni vágyás és elhivatottság, az a professzionalizmus és alázat fennáll a Kárpát-medencei könyvtárak működésében, addig egyszerű lesz egy pozitív jövőképet látni magunk előtt. Olyan emberekkel találkozhattunk, akiknek érték a közösség, legyen az olvasói vagy kollegiális, és akik nagylelkűek a tudásukkal és a lehetőségeikkel, amennyiben kulturális értékeink fennmaradásáról van szó. Olyan intézményeket látogathattunk, ahol ezen eszmeiség nyomán ötvöződik a hagyomány és innováció, ahol a múlt kincsei és jelentése értéket és helyet kap a jelenben. Azt gondolom, hogy amíg ez a kettősség, ez a szellemiség létrejöhet, és amíg mi, a 2025-ös csoport résztvevői is vinni tudjuk ezt magunkkal, ennek a nevében maradunk kapcsolatban, közösségben, addig biztonsággal nézhetünk a jövő felé.

Máthé-Miklós Mónika
Székelyudvarhelyi Városi Könyvtár

A könyvtári működés hatékonysága szempontjából az egyik legfontosabb elemnek az összetartást tartom. Napjainkban óriási szükség van a kapcsolatok fenntartására, hogy a munkában egymás segítői és támaszai legyünk. Az együttműködésben rengeteg lehetőség rejlik, mert átadhatjuk tapasztalatainkat, könyvtári állományunk fölös példányait cserére bocsájthatjuk, a saját kiadványokból összeállított csomagokat állíthatunk össze, a konferenciákon megoszthatjuk egymással tudásunkat, továbbképzéseken, rendezvényeken vehetünk részt. Ihletet merítve az ösztöndíjprogramból szerintem érdemes lenne egymás könyvtáraiba látogatásokat szerveznünk. A legfontosabb talán mégis az lenne, hogy egy közös fórumot hozzunk létre az egyszerűbb kapcsolattartás érdekében. Meg kell tartani a program során kialakult közösséget és létre kell hozni egy hálózatot, annak érdekében, hogy a felmerülő problémákra, kihívásokra együttesen, egymást segítve tudjunk válaszolni.

Rendkívül fontos a hosszú távú tervezés, a jó marketing, a továbbképzések és a játékos feladatok alkalmazása. A kis költségvetéssel rendelkező könyvtárak esetében elengedhetetlen a kreativitás, például a leselejtezett kiadványok díszítésként szolgálhatnak tovább a könyvtárban; vagy barter által a saját állományunk gyarapítása is megoldható plusz költségek nélkül. A program során kihangsúlyozták, hogy szemléletmódot kell váltani, ha lépést szeretnénk tartani a fejlődéssel, mert fontos, hogy a könyvtár a hagyományos szolgáltatásokon túl a terápiás segítségnyújtás, a közösségépítés és a szórakozás, kikapcsolódás fellegváraként működjön tovább.

Asztalos Annamária
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Apáczai Csere János Könyvtár, Beregszász

